

лихми църквата, доближихми се до много гробища. Задъ самия църковенъ олтаръ въ двора видяхме, измежду гробищата на патриарситѣ, два гроба съ български надписи, една отъ които заяваваше предъ вѣковетѣ, че покойника е изгасналъ въ младите си години „*като българинъ и въ най-голѣмия разгаръ на църковния български въпросъ*“. Надписа на другата надгробна плоча бѣше по-прозаиченъ.

— Той гробъ е родолюбивъ, а онзи не е дотамъ, казва другари ми. Вижда се, че въ онова време е имало българи, които не се изгасвали като българи, за това този покойникъ е памѣръ за нуждно да каже на потомството, че той не е отъ тѣхъ, че си е умрѣлъ въ народността и въ въпроса, които е обичалъ. Отъ съвременната епоха гробове съ подобни родолюбиви заявления не се срѣщатъ; дали защото нѣма вече българи, които неумиратъ въ народността си? . . .

Излѣзохми изъ църковния дворъ. Наоколо бѣше пълно съ народъ. Бѣше недѣля, а при това и денъ, когато обикновено се събира много народъ около животодавния източници. Това бѣше единъ видъ панаиръ съ хиляди посѣтители. Въ църквата се извѣриваше тържественна архиерейска служба, а вънъ подъ църковнитѣ стѣни пищеха зурни, тупкаха тъпани, бучеха кларнета, играеха хорѣ, люшкаха се пиени, кълчеха и лигавеха се циганки, задаваха се пиршства — съ една дума стаяха тържества, источни веселби на источни богоизмолици. Тамъ бѣше цѣлата пияна и благочестива Галата и съ двата свои полюса. Ний се спрѣхме край гробищата и се любувахми на гърцките нрави. Задъ настъ на нѣколко разкрада се копаеха три гроба. Виждаше се, че скоро има да лѣгнатъ въ тѣхъ нови поклоници. Не се мина много и единъ невзраченъ священикъ съ кандилница въ ража, на врата му само единъ епитрахиль, послѣдавашъ отъ четворица хамали, които на открито носило посеха мъртвецъ, прѣмина прѣзъ хората, прѣзъ музикитѣ и покрай кълчащите се циганки, влѣзе въ гробищата и се спрѣ край единъ отъ прѣсно искошаните трапове. Мъртвеца бѣше една млада жена, жълта като кехлибаръ; около черната ѝ коса бѣха положени нѣколко живи цветя. Около гроба се доближиха нѣколцина мѫже съ скърстени ръце и надути очи. Това бѣха, види се, близнитѣ на покойната, които, прѣзъ веселото общество, не се забѣлѣжаваха слѣдъ носилото.

— Това е то свѣта! промълви другаря ми.

— Не дѣй обвинива цѣлия свѣтъ, отговорихъ азъ, всѣдѣ не стаятъ пиршствата и пияните оргии вързъ праха на умрѣ-